

מדד מכללת לוינסקי למעמד המורה בישראל

ממצאי סקר

ד"ר זהבית כהן פרופ' יצחק גילת

אייר תשע"ד

מאי 2014

תקציר

הדו"ח הנוכחי מציג ממצאי סקר בנוגע למעמד המורה בחברה הישראלית על-פי עמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים. נעשה שימוש בשאלון מקוון אשר חובר לצורך הסקר הנוכחי והופץ למדגם מייצג של משיבים מהחברה הישראלית. המשיבים התבקשו להעריך שישה בעלי מקצוע בחברה הישראלית, ביניהם המורים, בהתייחס לממדים הבאים: (1) מעמד בעל המקצוע בחברה הישראלית; (2) תרומתו של בעל המקצוע לחברה; (3) רמת המקצוענות הדרושה מבעל המקצוע; (4) מעמד בעל המקצוע בעיני המשיבים; (5) המידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית; (6) מידת הרצון ש שהילד שלהם יעסוק במקצוע; (7) והמידה שבה השכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי.

הממצאים כוללים שלושה חלקים: חלק א' עוסק בעמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים כלפי מעמד מקצועות שונים, כולל מורים, בחברה הישראלית, חלק ב' עוסק בעמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים כלפי מעמד המורה וחלק ג' עוסק בעמדות מורים בלבד כלפי מעמד מקצועות שונים בחברה הישראלית והשוואה בינם לבין בעלי המקצוע האחרים.

מניתוח מדד כללי (המחושב על ידי ממוצע כל הממדים הספציפיים) של המעמד החברתי נמצא בקרב כלל המשיבים, כי מעמד הרופאים הוא הגבוה ביותר, לאחריו מעמד אנשי ההייטק, לאחריו מעמד עורכי-הדין, לאחריו מעמד המורים ואנשי צבא הקבע, ולבסוף מעמדם של העובדים הסוציאליים. נתון זה מעיד על כך שמעמדם של המורים נתפס כבינוני בחברה הישראלית.

עם זאת, מחישוב העמדות כלפי מעמד המקצועות השונים בהתייחס לכל ממד בנפרד, נמצא כי בעוד שעמדות המשיבים כלפי המקצועות השונים נשארות במדרג דומה בהתייחס לרוב הממדים, מעמד המורה נתפס באופן שונה בהתייחס לממדים השונים: בהתייחס לתרומתו של בעל המקצוע לחברה, מעמד המורה נתפס כגבוה עם אחוז הסכמה של 73%; בהתייחס לרמת המקצוענות הדרושה מבעל המקצוע, מעמד המורה נתפס כגבוה עם אחוז הסכמה דומה של 72%; בהתייחס למעמדו של בעל המקצוע בעיני המשיבים, מעמד המורה נתפס כנמוך עד בינוני עם אחוז הסכמה של 37.8%; בהתייחס למידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית, מעמד המורה נתפס כבינוני עם אחוז הסכמה דומה של 38.4%; בהתייחס למידה שבה המשיבים הביעו רצון שילדם יעסוק במקצוע, מעמד המורה נתפס כנמוך עם אחוז הסכמה של 20%; בהתייחס למידה שבה השכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי, מעמד המורה נתפס כנמוך ביותר עם אחוז הסכמה של 5.8% בלבד ולבסוף, בהתייחס למעמד המקצוע בחברה הישראלית, מעמד המורה נתפס נמוך ביותר יחסית למקצועות האחרים עם אחוז הסכמה ברמה גבוהה של 3.8% בלבד.

כאשר נבחנו עמדותיהם של המשיבים העוסקים בהוראה, כלפי מעמדם לעומת מקצועות שונים, התקבל הפרופיל הבא: המורים תופסים את מעמדם בחברה כנמוך ביותר; את תרומתם לחברה כגבוהה ודומה לזה של רופאים; את רמת המקצוענות הנדרשת כבינונית עד גבוהה ודומה לזו של אנשי הייטק ועורכי דין; את מעמדם בעיני עצמם כבינונית ודומה למעמדם של אנשי הייטק, עורכי דין ואנשי צבא קבע; את המידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית כבינונית ודומה לזו של עורכי דין; את המידה שבה הם מביעים רצון

שילדם יעסוק במקצוע ההוראה כנמוכה ודומה לרצונם שילדם יעסוק במקצוע של איש צבא קבע או עבודה סוציאלית; ואת המידה שבה השכר שהם מקבלים כנמוכה, אם כי מעט גבוה מזה של עובדים סוציאליים.

השוואה בין המורים לבין בעלי המקצועות האחרים לגבי מעמד המורים בחברה הראתה כי המורים תופסים את מקצוע ההוראה כמאפשר התפתחות אישית, את מעמד המורה בעיניהם, את רמת המקצוענות הנדרשת ממורים ואת תרומתם של המורים לחברה כגבוהים יותר לעומת עמדתם של שאר המשיבים (שאינם מורים) כלפי מעמד המורה. עמדה דומה בין המורים ושאר המשיבים נמצאה ביחס למידה שבה השכר שמקבלים המורים הינו ראוי, ביחס למעמד המורה בחברה הישראלית וביחס לרצון שילדם יעסוק במקצוע ההוראה.

תיאור המדגם

בסקר השתתפו 501 משיבים מהמגזר היהודי. מתוכם, 250 בנים (49.9%) ו- 251 בנות (50.1%). התפלגות הדתיות של המשיבים היא: 45 חרדים (9%), 75 דתיים (15%), 148 מסורתיים (29.5%) ו- 233 חילוניים (46.5%). התפלגות מקום המגורים של הנבדקים היא: 65 מאזור חיוג 02 (13%), 108 מאזור חיוג 04 (21.6%), 187 מאזור חיוג 03 (37.3%), 51 מאזור חיוג 09 (10.2%) ו- 90 מאזור חיוג 08 (18%).

גיל המשיבים הממוצע הינו כ-43 ($SD=15.29$), כאשר גילו של המשיב הצעיר ביותר הינו 18 וגילו של המשיב המבוגר ביותר הינו 79. ממוצע שנות הלימוד של הנבדקים הינו כ-14.5 שנים ($SD=2.60$), כאשר שנות הלימוד המועטות ביותר הינן 7 והרבות ביותר הינן 26.

ממוצע מספר הילדים של המשיבים במערכת החינוך הינו 0.94 ($SD=1.24$), כאשר מספר הילדים המועט ביותר במערכת החינוך הינו 0 (אין ילדים במערכת החינוך) ומספר הילדים הרב ביותר הינו 8 ילדים. התפלגות מסגרות החינוך בהם לומדים ילדיהם של המשיבים, להם יש ילדים במערכת החינוך מפורטת בלוח 2.

התפלגות מסגרות החינוך בהן לומדים ילדי המשיבים

%	N	
13%	52	טרום מערכת החינוך
18%	71	חינוך קדם-יסודי (גן)
28%	110	חינוך יסודי
16%	63	חטיבת ביניים
15%	60	חטיבה עליונה (תיכון)
	41	השכלה גבוהה (אוניברסיטה
10%		וכדומה)
100%	397	סך-הכול

(* הערה: ישנם משיבים להם יש ילדים במספר מערכות חינוך, ועל כן- סך כל חישוב מספר הילדים אינו מעיד על מספר המשיבים.

ממצאים

חלק א'- עמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים כלפי מעמד שישה מקצועות בחברה הישראלית המשיבים נשאלו על עמדותיהם כלפי שישה מקצועות. להלן התפלגות תשובות המשיבים המפורטת ביחס לעמדותיהם כלפי המדדים הבאים: מעמד בעל המקצוע בחברה הישראלית, תרומתו של בעל המקצוע לחברה, רמת המקצוענות הדרושה מבעל המקצוע, המעמד של בעל המקצוע בעיניהם, המידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית, המידה שבה הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע והמידה שבה השכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי.

עמדות כלפי מעמד בעל המקצוע בחברה הישראלית : התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן

(N=501)

סטיות	ממוצע	גבוה	נמוך	
תקן		וגבוה	מאוד	
		מאוד	ונמוך	
		דרוג	דרוג	
		5+6	1+2	
.96	4.90	68%	1.8%	רופא
.84	5.01	72.8%	0.6%	איש הייטק
1.01	4.46	45.5%	4%	עורך דין
.94	2.88	3.8%	29%	מורה
1.00	2.64	2.8%	42.1%	עובד סוציאלי
1.09	3.85	24.2%	8.4%	איש צבא קבע

מלוח 2 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis), ניתן לראות כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי מעמדו של בעל המקצוע בחברה הישראלית התקבלה כלפי רופאים ואנשי הייטק, לאחריה העמדה כלפי עורכי דין, אחריה העמדה כלפי אנשי צבא קבע, אחריה העמדה כלפי מורים ולבסוף העמדה כלפי עובדים סוציאליים.

עמדות כלפי תרומתו של בעל המקצוע לחברה : התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן

(N=501)

סטיות	ממוצע	גבוה	נמוך	
תקן		וגבוה	מאוד	
		מאוד	ונמוך	
		דרוג	דרוג	
		5+6	1+2	
.78	5.43	86.2%	1.8%	רופא
1.07	4.52	50.7%	4%	איש הייטק
1.14	3.72	19.6%	11.8%	עורך דין
1.03	5.08	73%	1.8%	מורה
1.22	4.75	61.4%	6.2%	עובד סוציאלי
1.26	4.41	48.7%	7%	איש צבא קבע

מלוח 3 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis), ניתן לראות כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי תרומתו של בעל המקצוע לחברה התקבלה כלפי **רופאים**, לאחריה העמדה כלפי **מורים**, אחריה העמדה כלפי **עובדים סוציאליים**, אחריה העמדה כלפי **אנשי הייטק ואנשי צבא קבע** ולבסוף העמדה כלפי **עורכי דין**.

לוח 4.

עמדות כלפי רמת המקצוענות הדרושה מבעל המקצוע: התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן

(N=501)

סטיות	ממוצע	גבוה	נמוך	
תקן		וגבוה	מאוד	
		מאוד	ונמוך	
		דרוג	דרוג	
		5+6	1+2	
.55	5.81	94.8%	0.8%	רופא
.92	5.04	72.4%	5.4%	איש הייטק
.99	4.88	65%	1.4%	עורך דין
1.04	5.06	72%	1.8%	מורה
1.08	4.82	62.8%	2.2%	עובד סוציאלי
1.43	4.32	46.7%	11.4%	איש צבא קבע

מלוח 4 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis), ניתן לראות כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי תרומתו של בעל המקצוע לחברה התקבלה כלפי **רופאים**, לאחריה העמדה כלפי **אנשי הייטק ומורים**, אחריה העמדה כלפי **עורכי דין ועובדים סוציאליים**, ולבסוף העמדה כלפי **אנשי צבא קבע**.

עמדות כלפי המעמד של בעל המקצוע בעיני המשיבים : התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן

(N=501)

נמוך	גבוה	ממוצע	סטיית תקן
מאוד	וגבוה		
ונמוך	מאוד		
דרוג	דרוג		
1+2	5+6		
1.2%	85.2%	5.28	.88
2.4%	57.7%	4.71	1.00
10.8%	37.1%	4.03	1.25
9.6%	37.8%	4.10	1.32
14.8%	32.2%	3.86	1.34
12.2%	32.2%	3.92	1.27

מלוח 5 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis), ניתן לראות כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי עמדתו של בעל המקצוע בעיני המשיבים התקבלה כלפי רופאים, לאחריה העמדה כלפי אנשי הייטק, ולבסוף העמדה כלפי עורכי דין, מורים, עובדים סוציאליים ואנשי צבא קבע.

עמדות כלפי המידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית :

התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן

(N=501)

נמוך	גבוה	ממוצע	סטיית תקן
מאוד	וגבוה		
ונמוך	מאוד		
דרוג	דרוג		
1+2	5+6		
1.6%	78.4%	5.19	1.04
3.4%	73.2%	5.01	1.12
7.2%	48.7%	4.36	1.24
10%	38.4%	4.09	1.32
17.2%	31.6%	3.77	1.35
13.2%	31%	3.89	1.32

מלוח 6 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis), ניתן לראות כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי עמדתו של בעל המקצוע בעיני המשיבים התקבלה כלפי **רופאים**, לאחריה העמדה כלפי **אנשי הייטק**, לאחריה העמדה כלפי **עורכי דין**, ולבסוף העמדה כלפי **מורים**, **עובדים סוציאליים** **אנשי צבא קבע**.

לוח 7.

עמדות כלפי המידה שבה המשיבים הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע:
 התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן

(N=501)

סטיות תקן	ממוצע	גבוה ונמוך	נמוך ומאוד נמוך	
		וגבוה מאוד	דרוג 1+2	
		דרוג 5+6		
1.43	4.66	62.8%	9.6%	רופא
1.26	4.92	70.4%	6%	איש הייטק
1.57	3.58	30.2%	24.2%	עורך דין
1.46	3.29	20%	28.8%	מורה
1.43	2.83	13.2%	42%	עובד סוציאלי
1.54	3.35	21.8%	29.8%	איש צבא קבע

מלוח 7 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis), ניתן לראות כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי המידה שבה המשיבים הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע התקבלה כלפי **רופאים**, לאחריה העמדה כלפי **אנשי הייטק**, לאחריה העמדה כלפי **עורכי דין**, **מורים** **ואנשי צבא קבע** ולבסוף העמדה כלפי **עובדים סוציאליים**.

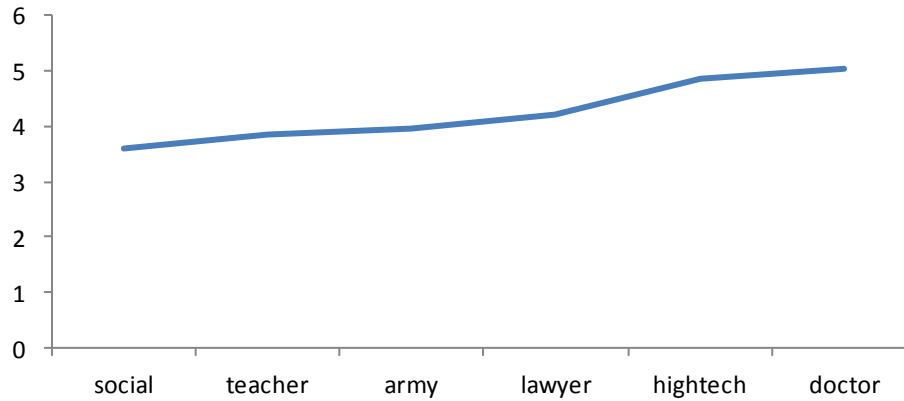
עמדות כלפי המידה שבה השכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי :

התפלגות באחוזים, ממוצעים וסטיות תקן

(N=219)

סטיות	ממוצע	גבוה	נמוך	
תקן		וגבוה	מאוד	
		מאוד	ונמוך	
		דרוג	דרוג	
		5+6	1+2	
1.34	4.12	41.2%	10.8%	רופא
1.08	4.85	64%	3.4%	איש הייטק
1.22	4.54	52%	6%	עורך דין
1.21	2.54	5.8%	49.2%	מורה
1.26	2.42	6.4%	54.1%	עובד סוציאלי
1.31	3.94	31.8%	13.6%	איש צבא קבע

מלוח 8 וכן על-פי בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis), ניתן לראות כי העמדה הגבוהה ביותר כלפי המידה שבה המשיבים סוברים שהשכר שמקבל בעל המקצוע הוא ראוי התקבלה כלפי רופאים ואנשי צבא קבע, לאחריה העמדה כלפי אנשי הייטק, לאחריה העמדה כלפי עורכי דין, ולבסוף העמדה כלפי מורים ועובדים סוציאליים. כעת, בחנו את עמדות המשיבים כלפי המקצועות השונים על-ידי חישוב מדד כללי של מעמד המורה לכל בעל מקצוע: רופא, איש הייטק, עורך-דין, מורה, עובד סוציאלי ואיש צבא קבע. הניתוח העלה כי קיימים הבדלים מובהקים בעמדות כלפי מעמד המקצועות השונים, כך שמעמד הרופאים הוא הגבוה ביותר ($M=5.05, SD=.62$), לאחריו מעמד אנשי ההייטק ($M=4.87, SD=.70$) המייצג עמדה הקרובה לגבוהה, לאחריו מעמד עורכי-הדין ($M=4.22, SD=.82$) המייצג עמדה די גבוהה, לאחריו מעמד המורים ($M=3.86, SD=.67$) ואנשי צבא קבע ($M=3.95, SD=.87$) המייצגים עמדה בינונית, ולבסוף מעמדם של העובדים הסוציאליים ($M=3.58, SD=.73$) המייצג די נמוכה עד בינונית. תרשים 1 מציג את מגמת עמדות המשיבים כלפי מעמד המקצועות השונים, על-פי מדד כללי למעמד המורה.

תרשים 1. עמדות המשיבים כלפי מדד כללי לחישוב מעמד המקצועות השונים

סיכום הממצאים

לוח 9 מציג את דירוג המקצועות שהתקבל, בהתייחס לכל אחד מהמדדים שנבחנו.

לוח 9.

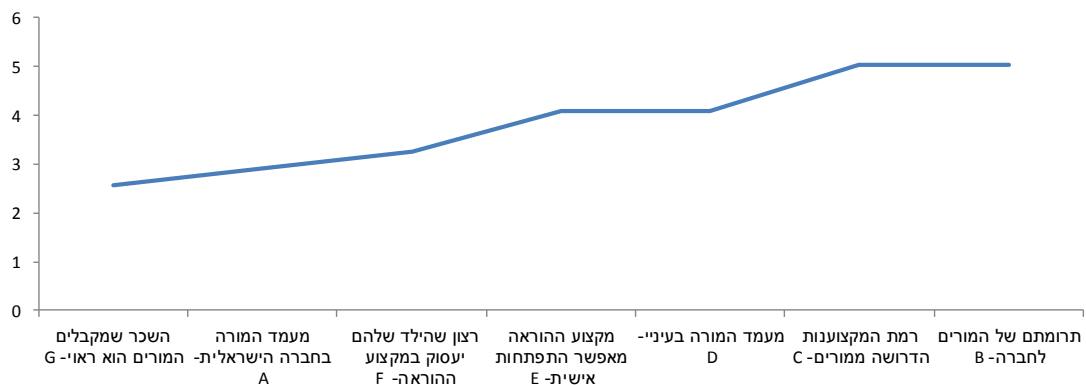
דירוג המקצועות השונים על-פי עמדות המשיבים

המידה	המידה	המידה	מעמד בעל	רמת	תרומתו	מעמד בעל
שבה	שבה	שבה	המקצוע	המקצוענות	של בעל	המקצוע
השכר	המשיבים	המקצוע	בעיני	הדרושה	המקצוע	בחברה
שמקבל	הביעו	מאפשר	המשיבים	מבעל	לחברה	הישראלית
בעל	רצון	התפתחות		המקצוע		
המקצוע	שהילד	אישית				
הוא ראוי	שלהם					
	יעסוק					
	במקצוע					
רופא	רופא	רופא	רופא	רופא	רופא	רופא
איש צבא	איש	איש	איש	איש הייטק	מורה	איש הייטק
קבע	הייטק	הייטק	הייטק			
איש	עורך דין	עורך דין	עורך דין	מורה	עובד	עורך דין
הייטק					סוציאלי	
עורך דין	מורה	מורה	מורה	עורך דין	איש	איש צבא
					הייטק	קבע
מורה	איש צבא	עובד	עובד	עובד	איש צבא	מורה
	קבע	סוציאלי	סוציאלי	סוציאלי	קבע	
עובד	עובד	איש צבא	איש צבא	איש צבא	עורך דין	עובד
סוציאלי	סוציאלי	קבע	קבע	קבע		סוציאלי

ניתן לראות כי ביחס לכל המדדים, העמדה החיובית ביותר נמצאה כלפי **רופאים**; לאחריה, העמדה כלפי **אנשי הייטק** נמצאה גבוהה ביחס לרוב סוגי המדדים מלבד העמדות כלפי תרומתו של בעל המקצוע לחברה והמידה שבה השכר הוא ראוי שנמצאו כעמדות ברמה בינונית; לאחריה במידה בינונית נמצאה העמדה כלפי **עורכי דין** ביחס לרוב סוגי המדדים מלבד תרומתו של בעל המקצוע לחברה שנמצאה הנמוכה ביותר לעומת בעלי המקצוע האחרים; העמדות הנמוכות ביותר נמצאו לגבי **עובדים סוציאליים ואנשי צבא קבע** שביחס לרוב המדדים נמצאו כעמדה נמוכה או הנמוכה ביותר, מלבד העמדה כלפי תרומתם של העובדים הסוציאליים לחברה שנמצאה די גבוהה וכן מלבד המידה שבה השכר של אנשי צבא קבע הוא ראוי. כמו כן, נמצא כי העמדה כלפי מעמדם של אנשי צבא קבע בחברה הישראלית נמצאה ברמה בינונית. חשוב לציין כי למרות הדמיון בתפיסת מעמדת של עובדים סוציאליים ואנשי צבא קבע, מכיוון שבהתייחס למדד הבוחן האם השכר הוא ראוי, עמדת המשיבים כלפי אנשי צבא קבע הייתה מאוד גבוהה, נתון זה גרם לכך שבחישוב ממוצע מעמדם כמדד כללי עמדת המשיבים כלפי מעמדם נמצאה גבוהה יותר לעומת מעמדם של העובדים הסוציאליים (ראה תרשים 1 לעיל).

חלק ב' - עמדות משיבים מתחומי עיסוק שונים כלפי מעמד המורה

לבחינת ההבדלים בין סוגי העמדות השונים שנבחנו בסקר זה ביחס למעמד המורה בקרב כלל המשיבים שאינם מורים מתוך מדגם מייצג של נבדקים בחברה הישראלית, נעשה ניתוח סטטיסטי (Repeated Measures Analysis) שהעלה כי העמדות כלפי תרומתם של המורים לחברה ($M=5.05, SD=1.04$) וכלפי רמת המקצוענות הדרושה ממורים הן הגבוהות ביותר ($M=5.04, SD=1.04$) ומייצגות עמדה במידה גבוהה, לאחריהן העמדות כלפי המידה כלפי מעמד המורה בעיניהם ($M=4.07, SD=1.32$) והמידה בה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית ($M=4.07, SD=1.32$) המייצגות עמדה במידה די גבוהה, לאחריה המידה שבה הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע ההוראה ($M=3.26, SD=1.46$) המייצגות עמדה בינונית, לאחריה העמדה כלפי מעמד המורה בחברה הישראלית ($M=2.90, SD=.94$) המייצגת עמדה די נמוכה ולבסוף העמדה כלפי המידה שבה השכר שמקבלים המורים הוא ראוי ($M=2.56, SD=1.22$) המייצגת עמדה נמוכה עד די נמוכה. ראה תרשים 2 המציג את מגמת עמדות כלל המשיבים כלפי מעמד המורה בהתייחס למדדים השונים.

תרשים 2. עמדות כלל המשיבים (שאינם מורים) כלפי מעמד המורים

בחינת העמדות השונות של כלל הנבדקים (שאינם מורים) ביחס למעמד המורה על-פי משתנים דמוגרפים:

- בבחינת ההבדלים בין עמדותיהם של גברים ונשים ביחס למדדים השונים ביחס למעמד המורה, נמצא כי עמדותיהם של גברים ונשים דומים ביחס לרוב המדדים, מלבד המידה שבה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית שנמצאו נמוכות יותר בקרב גברים לעומת נשים.
- לא נמצאו הבדלים בעמדותיהם של המשיבים על-פי רמת הדתיות, כלפי מגוון המדדים ביחס למעמד המורה.
- נמצא קשר חיובי נמוך (0.1~) בין גיל המשיבים לבין רמת המקצוענות הדרושה ממורים ולבין המידה שבה השכר שמקבלים המורים הוא ראוי, כלומר ככל שגיל המשיבים גבוה יותר כך לדעתם רמת המקצוענות הנדרשת ממורים וכן המידה שבה השכר שמקבלים המורים הינן גבוהות יותר.
- נמצא קשר שלילי נמוך (0.1~-) בין מספר שנות הלימוד של המשיבים לבין העמדה כלפי מעמד המורים בחברה הישראלית ולבין במידה שבה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית, כלומר ככל שמספר שנות הלימוד של המשיבים גבוה יותר כך לדעתם מעמד המורים בחברה הישראלית וכן המידה שבה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית נמוכים יותר.
- נמצא קשר חיובי נמוך (0.1~) בין מספר הילדים שיש למשיבים לבין המידה שבה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית, כלומר ככל שמספר הילדים רב יותר כך לדעתם המידה שבה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית הינה גבוהה יותר.
- בבחינת ההבדלים בין משיבים בעלי תחומי עיסוק שונים: רופאים, אנשי הייטק, עורכי דין, מורים, עובדים סוציאליים, אנשי צבא קבע ותחום עיסוק אחר, נמצא כי עמדותיהם של גברים ונשים דומים ביחס לרוב המדדים מלבד המידה שבה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית שנמצאו נמוכות בקרב אנשי הייטק לעומת משיבים מתחום עיסוק אחר.
- לא נמצאו הבדלים בעמדותיהם של המשיבים על-פי אזור המגורים, כלפי מגוון המדדים ביחס למעמד המורה.

חלק ג' - עמדות מורים (בלבד) כלפי מעמד שישה מקצועות בחברה הישראלית

חלק זה יעסוק בבחינת עמדתם של המורים בלבד כלפי המקצועות השונים, ובפרט כלפי מעמדתם בחברה הישראלית. הניתוח להלן יציג את עמדת המורים בלבד ביחס למדדים השונים. כמו גם בהתייחס למדדים דמוגרפים שונים. המורים המייצגים מדגם זה הינם 31 המורים שהיוו 6.2% ממדגם מייצג של נבדקים בחברה הישראלית (ראו חלק א' של דו"ח זה), כולל מדגם נוסף של 92 מורים, סך-הכול מדגם של 123 מורים.

לוח 10 להלן מציג את דירוג המקצועות השונים ביחס למדדים השונים על-פי עמדות המורים בלבד.

לוח 10.

דירוג המקצועות השונים על-פי עמדות המורים בלבד

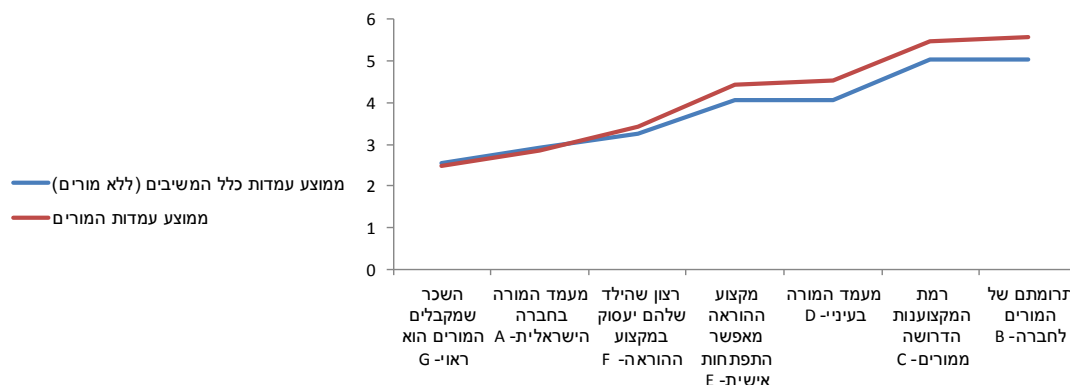
מעמד	תרומתו	רמת	מעמד בעל	המידה	המידה	המידה
בעל	של בעל	המקצוענו	המקצוע	שבה	שבה	שבה
המקצוע	המקצוע	ת הדרושה	בעיני	המשיבים	המשיבים	השכר
בחברה	לחברה	מבעל	המשיבים	מאפשר	הביעו רצון	שמקבל
הישראלי		המקצוע	התפתחות	אישית	שהילד	בעל
ת				שלחם	יעסוק	המקצוע
				במקצוע	הוא ראוי	

רופא	רופא	רופא	רופא	רופא	רופא	איש הייטק
איש הייטק	מורה	איש הייטק	איש הייטק	איש הייטק	איש הייטק	עורך דין
עורך דין	עובד סוציאלי	עורך דין	מורה	עורך דין	עורך דין	רופא
איש צבא קבע	איש הייטק	מורה	עורך דין	מורה	איש צבא קבע	איש צבא קבע
מורה	איש צבא קבע	איש צבא קבע	איש צבא קבע	עובד סוציאלי	איש צבא קבע	מורה
עובד סוציאלי	עורך דין	עובד סוציאלי	עובד סוציאלי	איש צבא קבע	עובד סוציאלי	עובד סוציאלי

(*) הערה: החלקים המוצגים מייצגים את ההבדלים בין עמדות מורים בלבד לעמדות מדגם מייצג של משיבים (הכולל תת-מדגם קטן של 6.2% מורים).

נראה כי עמדת המורים כלפי מעמד מקצועות שונים בחברה הישראלית הינה דומה לדעת שאר המשיבים, מלבד עמדתם כלפי מעמדם שלדעתם נמוכה יותר ודומה לעמדתם כלפי מעמד העובדים הסוציאליים בחברה הישראלית; עמדת המורים כלפי תרומתו של בעל המקצוע לחברה גם היא דומה לדעת שאר המשיבים, מלבד כך שהינם תופסים את מעמדם גבוה יותר וכדומה לזה של הרופאים; עמדת המורים כלפי רמת המקצועות הדרושה מבעל המקצוע גם היא דומה לדעת שאר המשיבים מלבד כך שהינם תופסים את רמת המקצועות הנדרשת מעורכי הדין גבוהה יותר ודומה לשלהם ולשל עובדי ההייטק, וכן מלבד כך שהינם תופסים ברמה הנמוכה ביותר את מעמדם של עובדים סוציאליים כדומה למעמדם של אנשי צבא קבע; עמדת המורים כלפי מעמד בעל המקצוע בעיניהם גם היא דומה לעמדת שאר המשיבים, מלבד כך שהינם רואים את מעמד אנשי ההייטק כנמוך יותר וכדומה למעמדם ולמעמד עורכי הדין ואנשי צבא קבע. כמו כן, נמצא כי המורים רואים את מעמדם של העובדים הסוציאליים כנמוך ביותר; עמדת המורים כלפי המידה בה המקצוע מאפשר התפתחות אישית דומה לעמדת שאר המשיבים מלבד כך שהינם תופסים את מעמדם כגבוה יותר ודומה למעמדם של עורכי דין; עמדת המורים כלפי המידה שבה הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע הינה שונה מזו של שאר המשיבים, שכן הם הביעו רצון שהילד שלהם יעסוק במקצוע הרפואה כדומה לרצונם שיעסוק במקצוע ההייטק. כמו כן, הם

הביעו רצון גבוה יותר שילדם יעסוק בעריכת דין לעומת הוראה, צבא קבע ועבודה סוציאלית; לבסוף עמדתם של המורים לגבי המידה שבה **השכר הוא ראוי** הינה שונה באופן ניכר מזו של שאר המשיבים, שכן הינם תופסים את המידה שבה אנשי הייטק ועורכי דין מקבלים שכר ראוי כגבוה ביותר, בניגוד לשאר המשיבים שתפסו את המידה הגבוהה ביותר ביחס לרופאים ואנשי צבא קבע. כמו כן, המורים תופסים את המידה שבה השכר של עצמם ראוי כגבוה יותר מעובדים סוציאליים. ראה **תרשים 3** המציג את מגמת עמדות כלל המשיבים (שאינם מורים) לעומת עמדות המורים כלפי מעמד המורה בהתייחס למדדים השונים.

בחינה סטטיסטית (Repeated Measures Analysis) העלתה כי המורים תופסים את מקצוע ההוראה כמאפשר התפתחות אישית, את מעמד המורה בעיניהם, את רמת המקצוענות הנדרשת ממורים ואת תרומתם של המורים לחברה כגבוהים יותר לעומת עמדתם של שאר המשיבים (שאינם מורים) כלפי מעמד המורה. עמדה דומה בין המורים ושאר המשיבים נמצאה ביחס למידה שבה השכר שמקבלים המורים הינו ראוי, ביחס למעמד המורה בחברה הישראלית וביחס לרצון שילדם יעסוק במקצוע ההוראה.

בחינת העמדות השונות של המורים בלבד ביחס למעמד המורה על-פי משתנים דמוגרפיים:

- בבחינת ההבדלים בין עמדותיהם של גברים ונשים ביחס למדדים השונים ביחס למעמד המורה, נמצא כי עמדותיהם של גברים ונשים דומות ביחס לרוב המדדים, מלבד כך שעמדותיהם של מורים נמצאו חיוביות יותר לעומת עמדותיהן של מורות ביחס למידה שבה הביעו רצון שילדם יעסוק במקצוע ההוראה.
- לא נמצאו הבדלים בעמדותיהם של המשיבים על-פי **רמת הדתיות**, כלפי המדדים השונים ביחס למעמד המורה.
- נמצא קשר חיובי נמוך (~ 0.2) בין גיל המשיבים לבין המידה שבה מקצוע ההוראה מאפשר התפתחות אישית, כלומר ככל שגיל המשיבים גבוה יותר כך עמדת המורים לגבי המידה שבה המקצוע מאפשר התפתחות אישית גבוהה יותר. כמו כן, נמצא קשר שלילי נמוך (~ -0.2) בין

גיל המשיבים לבין המידה שהשכר שמקבלים המורים הוא ראוי, כלומר ככל שגיל המשיבים גבוה יותר, כך המידה שבה המורים תופסים את שכרם נמוכה יותר.

- לא נמצא קשר בין **מספר שנות הלימוד** של המשיבים לבין המדדים השונים ביחס למעמד המורה.

- נמצא קשר שלילי נמוך (~ -0.3) בין **מספר הילדים** שיש למשיבים לבין המידה שבה המורים תופסים את מעמדם בעיני עצמם, כלומר ככל שמספר הילדים רב יותר כך לדעתם המידה שבה המורים תופסים את מעמדם הינה נמוכה יותר.